

Notizblatt für kryptogamische Studien, nebst Repertorium für kryptog. Literatur.

Monat Juni.

Inhalt: Demeter, *Entodon transsylvanicus*. — Karsten, *Fragmenta mycologica* XVII—XIX. — Schulzer et Saccardo, *Micromycetes Slavonici novi* (Fortsetzung). — Repertorium: Müller, *Enumerationis Lichenum aegyptiacorum* Suppl. I. — Neue Literatur. — Notiz. — Anzeige.

Entodon transsylvanicus spec. nov.

Monoicus (autoicus Lindb.), caespitibus depressis, intricatis, laete-viridibus, inferne aetate sordide-luteolis, ramis ramulisque insolatis aureo-fuscescentibus, siccis nitore vernicoso micantibus.

Caulis prorepens, rigidiusculus, complanatus, ramosus, ramis adscendentibus caules secundarios fertiles sistentibus inferne usque ad extremitatem hic-illic fasciculato-radiculosis compressis irregulariter pinnatim-ramulosis vel subsimplicibus et simplicibus, ramulis teretibus plus minus deorsum curvatis inaequalibus, longioribus tenuioribus attenuatis flexilibus flagelliformibus, brevioribus crassioribus turgidis apiculatis rigidiusculis.

Folia caulina rameaque antica et postica laxius complanato-vel compresso-imbricata, lateralia patula, ramulina minora densius imbricata undique patentia, late ovato-oblonga et ovata, sensim vel subito acuminata, acumine brevi rectiusculo vel subrevoluto instructa, concava, ramulina cochleari-concava, laevia, summo apice obsolete nonnunquam irregulariter denticulata, deorsum integra, basin versus utroque margine reflexa, costae loco stria gemella (rare trifida) inaequali brevi luteo-viridi plus minus conspicua vel obsoleta, reti angusto e cellulis leptodermicis chlorophylliferis formato, medio rhomboideo-vermicularibus, summis multoties brevioribus subrhombeis, basilaribus laxioribus latioribus hexagono-rhomboideis, ad basis angulos majoribus marginalibus quadratis introrsum rectangulo-quadratis et rectangulo-hexagonis.

Flores masculini gemmiformes, axillares, e caulis ramorumque lateribus nascentes; bracteae ecostatae, externae late-ovatae submuticae vel acutiusculae apice parcerosae, internae majores ovato-oblongae acuminatae apice obsolete denticulatae margine involutae; antheridia oblonga

majuscula copiosa, paraphysibus filiformibus antheridiis longioribus hyalinis numerosis.

Fructus in caule ramisque, nunquam in ramulis, solitarii.

Bracteae perichaetii infimae imbricatae minimae ovaes obtusae apice parce erosae, mediae recurvatae ovato-oblongae exteriores breviter interiores longius acuminatae, intimae elongatae longi-acuminatae erecto-patentes margine involutae apice obsolete remote-denticulatae, omnes ecostatae vel obsoletissime bistriatae, foliis laxius textae et pallidiores.

Seta ad 1 cm usque alta, erecta, superne plerumque subarcuata sicca dextrorsum torta, purpurascens, sub apice colore dilutiore rufo evadente, laevissima.

Theca 1,5—2 mm longa, 0,5—0,75 mm crassa, ovato-oblonga, evacuata ovato-et oblongo-cylindrica, parum nutans, regularis vel leniter subcurvatula, rufa, nitida, mollis, sicca deoperculata truncata sublaevis sub ore non constricta, cellulis exothecii valde irregulariter hexagono-quadratis et hexagono-rectangularibus pachydermis, collo tumidiusculo in setam breviter defluente et solo stomata minuta perpaucam gerente.

Annulus latus, e triplici cellularum serie compositus, per partes secedens.

Peristomium in theca deoperculata raro integrum; exostomii dentes infra thecae orificium orientes, linealilanceolati, subirregulares, ad 0,48 mm usque longi, basi densius acutangulo-trabeculati ferruginei integri, dehinc remotius et obsolete articulati dilutius tincti inque linea divisurali lacunosi, apice hic-illic bifidi vel truncati laeves, deorsum granulis minutis exasperati, margine anguste lutescentilimbati; endostomii processus membrana basilari brevi coadunati, dentibus subaequilongi et eorum interstitiis adversi, anguste subulati, in carina fissi, laeves, lutescentes.

Sporae 0,016—0,021 mm metientes, subtiliter verrucosae, virides, sat pellucidae.

Columella persistens, thecae orificium post operculi lapsum superans.

Operculum 0,75—1,0 mm longum, rufo-ferrugineum, conicum et breviter obliquirostre.

Calyptra cucullata, longa, angusta, usque ad thecae collum producta, laevis, plus quam $\frac{2}{3}$ longitudinis fissa, oblique tenui-rostrata, straminea, apice stylaceo atro-purpureo.

Habit. In tecto ligneo aprico denso muscorum tapete oblecto, Bryo argenteo, Ceratodonti purpureo et Tortulae rurali intermixtum, ad insululam „Elba“ fluminis Marusii (Maros) prope Maros-Vásárhely Transsylvaniae uxor mea die 10 m. Februarii 1883 parcellissime detexit.

Species pulcherrima ab Ent. cladorrhizante (Hedw.) C. Müll. (= *Cylindrothecio cladorrh.* Schimp. Syn. Ed. 1 et 2) et Ent. orthocarpo (La Pyl.) Lindb. (= *Cylindr. concinno* Schimp. Syn. Ed. 1 et 2) jam foliorum reti minus angusto basique media laxius texto deinde annulo latiore atque seta brevi superne plerumque subarcuata recedens, praeterea ab illo peristomii magnitudine indoleque et cellulis exothecii majoribus irregularibus, ab hocce ramis irregulariter et brevius pinnatim-ramulosis vel simplicibus foliis haud muticis et inflorescentia monoica satis superque distincta: proxima contra a Clar. C. Müller cui pauca specimina miseram Ent. compresso suo*) Americae septentrionali proprio affinis est iudicata, sed quae planta a nostra differt bracteis perichaetii internis subulato-acuminatis, cellulis exothecii regulariter hexagonis, peristomio minore, dentibus exostomii usque ad apicem dense verruculosus subintegrus elimbatis, sporis minoribus 0,011—0,015 mm metientibus.

Adnot. Nomen genericum *Entodon* a Clar. C. Müller primo propositum et ab illo iterum restitutum lege prioritatis *Cylindrothecio* Schimp. praeferendum est. — Ad genus idem Clar. Prof. S. O. Lindberg refert *Platygyrium repens* (Brid.) Br. eur. in systemate suo (*Musci Scandinav.* in syst. nov. nat. disp. p. 39) ut Ent. palatinum (Neck.) Lindb. enumeratum. Igitur species nostra quarta earum quae genus efformant *Entodon* europaea est, necnon ab Ent. palatino optime distincta statura robustiore, foliorum forma et acumine brevior, inflorescentia monoica etc.

Maros-Vásárhely, die 4. Apr. 1884.

Dr. Carolus Demeter.

Explicatio figurarum.

(Fig. 1 magn. natur., ceterae amplificate.)

- Fig. 1. *Entodon transsylvanicus* spec. nov., planta.
- Fig. 2—5. Folia caulina rameaque.
- Fig. 6. Folium ramulinum.
- Fig. 7. Rete fol. medium; 180/1.
- Fig. 8. Rete fol. ad apicem; 180/1.
- Fig. 9. Rete fol. ad basin; 80/1.
- Fig. 10. Flos mascul.
- Fig. 11—14. Bractee flor. masc.; fig. 11 et 12 externae; fig. 13 et 14 internae.
- Fig. 15. Antheridia duo cum paraphysibus.
- Fig. 16. Perichaetium.
- Fig. 17—20. Bractee perichaetii; fig. 17 infima; fig. 18 et 19 mediae; fig. 20 intima.
- Fig. 21. Theca cum operculo et calyptra.

*) V. Linnaea (1844) XVIII. p. 707, C. Müll. Synops. II. p. 66.

Fig. 22. Theca evacuata.

Fig. 23. Pars peristomii cum portione annuli et particula exothecii.

Fig. 24. Calyptra eum operculo.

Fragmenta mycologica XVII. Auctore P. A. Karsten.

Rosellinia callimorpha Karst. (N. sp.)

Perithecia conglomerata vel confluentia, superficialia, sphaeroidea, ostiolo papilliformi, laevia, opaca, glaberrima, tenuia, non collabentia, fragilia, fusco-atra, latit. 0,5—0,8 mm. Asci longit. 80 (pars sporif.), crassit. 6 mm. Sporae monostichae, oblongatae, vulgo inaequilaterales, eguttulatae, utrinque obtusiusculae, muticae, dilute fulvae, longit. 9—11 mm., crassit. 3—4 mm.

In ligno vetusto Alni in eanae prope Mustiala, m. Sept.

Ab affini Ros. mammiformi (Pers.) colore peritheciorum parvitateque sporarum statim dignoscenda.

Lentomita longicollis Karst. (N. sp.)

Perithecia gregaria, innata, dein semierumpentia, rarissime libera, sphaeroidea, nuda, glabra, fragilia, atra, rostro cylindraceo, recto, vulgo perithecium aequante, latit. 0,4 mm. Sporae 8:nae, monostichae, oblongato-ellipsoideae, ultra medium uniseptatae, juniores 1—2-guttatae, ad septum non constrictae, chlorino-hyalinae, longit. 11—16 mm., crassit. 5—6 mm.

In ligno vetusto Betulae prope Mustiala, m. Febr.

Peritheciis majoribus, basi haud applanatis, rostro longiore, sporis majoribus, ultra medium spurie uniseptatis etc. ab affini L. brevicolli Niessl differt.

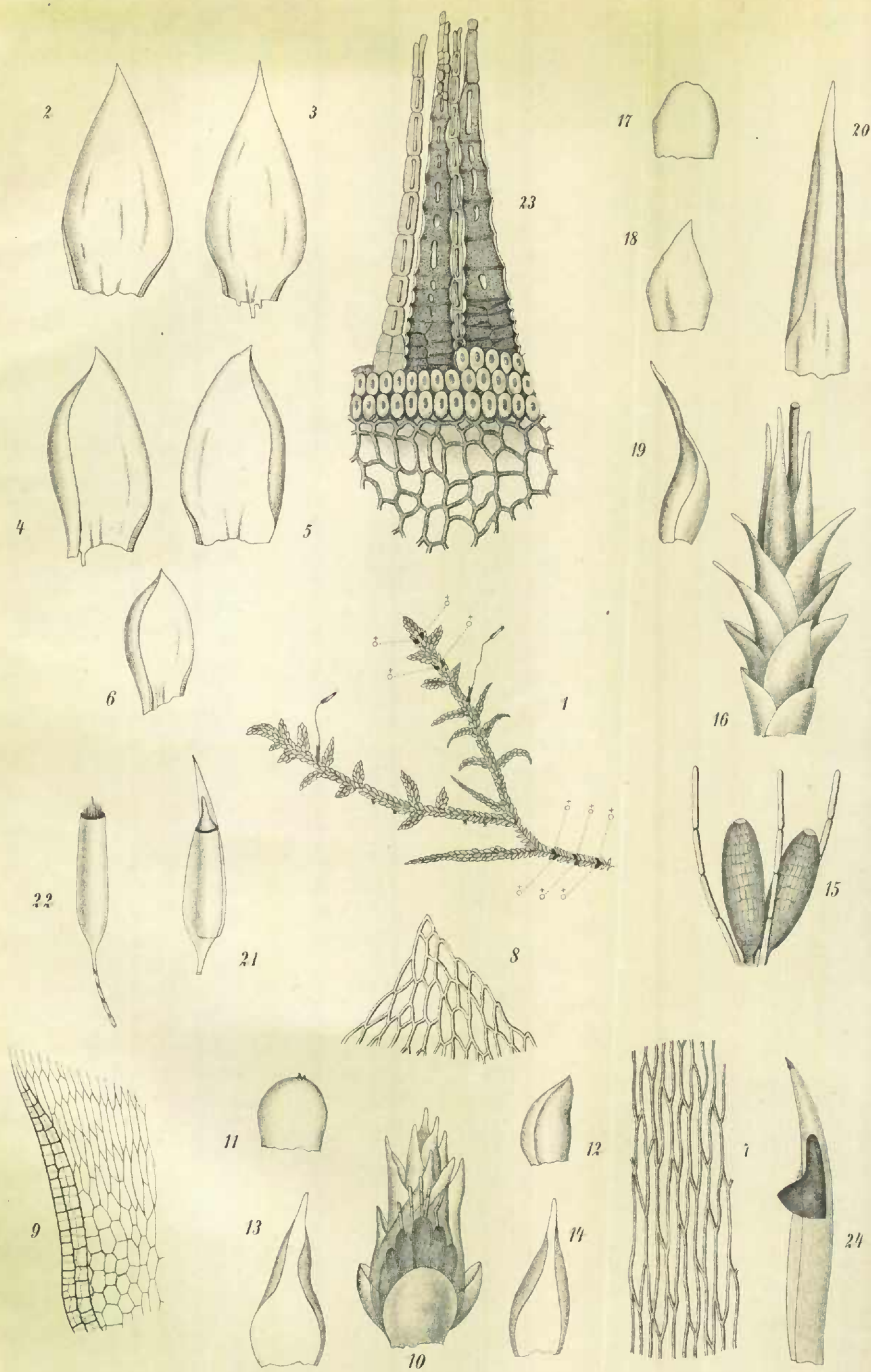
Massarina eburnea (Tul.) Sacc.

**M. Salicis* Karst. (N. subsp.)

Perithecia sparsa vel subgregaria, initio cortici innata, dein emergentia vel erumpentia, sphaeroidea, papilla obtusa poro ovali pertusa, atra, latit. 0,3 mm vel paullo ultra. Asci cylindracei, breve stipitati, longit. circ. 185 mm, crassit. circ. 15 mm. Sporae 8:nae, monostichae vel subdistichae, fusideo-oblongatae, vulgo rectae, 3-septatae, ad septa constrictae, eguttulatae, chlorino-hyalinae, circulo gelatinoso, 2 mm crasso circumdatae, longit. 30—33 mm (sine muco), crassit. 9 mm.

In pagina inferiore corticis Salicis cinereae ad Mustiala, m. Sept.

A typo recedit peritheciis sparsis exacte sphaeroideis, non annulato-impressis, sporisque vulgo rectis.



ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Hedwigia](#)

Jahr/Year: 1884

Band/Volume: [23_1884](#)

Autor(en)/Author(s): Demeter Carolus

Artikel/Article: [Entodon transsylvanicus spec. nov. 81-84](#)